

СТРАХУВАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЕКТС Загальна кількість: 120 годин Лекційних занять: 36 годин Практичних занять: 18 годин Самостійна робота студентів: 66 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net Практичні / Семинарські: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NjUyNTczNjQ0ODk3?cjc=ddlpi6m</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни є вибірковою для студентів спеціальності 051 «Економіка», ОП «Економіка і бізнес». Страхування у ринковій економіці виявляється ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, який забезпечує неперервність та безперебійність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві, слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу.

Специфічні страхові відносини є об'єктом страхової науки і, відповідно, предметом вивчення навчальної дисципліни «Страхування», яка розкриває фундаментальні питання теорії страхування, розглядає його економічну суть, функції, роль і сферу застосування. Становлення ринкової економіки неможливе без добре підготованих фахівців, які опанували фундаментальні принципи організації страхових відносин.

Володіння знаннями основ страхування в сучасних умовах має важливе значення, оскільки допомагає зробити правильний вибір ділового партнера, забезпечити підвищення фінансової стійкості власного бізнесу, самостійно розробити програми зниження ризиків, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі фахові компетентності::

СК 6 Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК 7 Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК 9 Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК 21 Здатність до планування, організації та управління ресурсами з метою успішного досягнення цілей та завершення завдань проекту.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати

ПРН 8 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 23 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. До вивчення дисципліни студент приступає після набуття знань, навичок і вмінь з навчальних дисциплін «Правознавство»; «Економічна теорія»; «Економіка підприємства», «Фінанси», «Теорія ймовірностей та математична статистика»

Постреквізити. Дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу: Планування і контроль на підприємстві, Логістика, Фондовий ринок.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування. Тема 2. Класифікація страхування. Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання. Тема 4. Страховий ринок. Тема 5. Страхова організація.

Змістовий модуль 2. ПОГЛИБЛЕНІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності. Тема 7. Особисте страхування. Тема 8. Майнове страхування. Тема 9. Страхування відповідальності. Тема 10. Перестраховання і співстраховання. Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика. Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»)

2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник / Мельник Т. А., Сибірцев В. В. - Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. - 307с.

3. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.

4. Про страхування: Закон України від 7 бер. 1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>

6. Баранова В. Г., Величко Г. О. Страхувальний сегмент фінансового ринку: світові тенденції та страховий ринок України. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: монографія / ред. В. Г. Барановой, О. М. Гончаренко. Харків: «Діса плюс», 2019. С. 236 - 248.

7. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. - 512 с.

Додаткова література:

1. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-Ш [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>

2. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>

6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.

9. Форіншурер – онлайн-журнал про технології в страхуванні: веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичний (запитальний) — бесіда; та акроматичний (лекційний) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 8 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий. Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу. Підсумковий контроль - залік
ПРН 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.		
ПРН 12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.		
ПРН 13 – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.		
ПРН 21 – Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.		

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
1	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування.	2	1	2	Л: Сутність, принципи і роль страхування. (2) ПЗ: Роль страхування у ринковій економіці. Економічна категорія страхування та страхова термінологія. Об'єкти та суб'єкти страхування. Основні принципи страхування (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
2	Тема 2. Класифікація страхування	2	1	2	Л: Класифікація страхування (2) ПЗ: Сутність класифікації, її критерії та ознаки. Класифікація страхування за об'єктами. Класифікація страхування за формами здійснення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	1	2	Л: Страхові ризики та їх оцінка (4) ПЗ: Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. Сутність та різновиди страхових премій (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	1	3	Л: Страхові ризики та їх оцінка (2) ПЗ: Страховий тариф як ціна страхового ризику. Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
5	Тема 4. Страховий ринок	2	1	2	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Поняття страхового ринку та його структура. Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними. Страхові продукти, порядок їх створення та оформлення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
6	Тема 4. Страховий ринок	2	1	2	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Страхові посередники й аквізиція. Договір страхування, його зміст і значення. Страховий ринок України, напрямки його розвитку (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування

7	Тема 5. Страхова організація	2	0,5	2	Л: Страхова організація (2) ПЗ: Страхова компанія як суб'єкт страхового ринку. Класифікація страхових компаній. Процес створення страхової компанії. Припинення діяльності страхової компанії. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
8	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	2	0,5	2	Л: Державне регулювання страхової діяльності (2) ПЗ: Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності в Україні (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
8	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає тестові завдання	
9	Тема 7. Особисте страхування	2	1	3	Л: Особисте страхування (2) ПЗ: Призначення, суть та класифікація особистого страхування. Страхування життя: види, умови та порядок укладання договорів. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків. (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
10	Тема 7. Особисте страхування	2	1	2	Л: Особисте страхування. (2) ПЗ: Добровільне індивідуальне та колективне страхування від нещасних випадків. Медичне страхування і його розвиток в Україні. Страхування рент і пенсій. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
11	Тема 8. Майнове страхування	2	1	3	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування. Страхування майна юридичних осіб: об'єкти, види, основні умови та порядок укладання договорів страхування. Страхування майна фізичних осіб: принципи страхового захисту власності громадян, об'єкти та основні умови страхування. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
12	Тема 8. Майнове страхування	2	1	2	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень. Формування ринку майнового страхування в Україні. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
13	Тема 9. Страхування відповідальності	2	0,5	3	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Необхідність, суть та особливості страхування відповідальності. Основні види страхування цивільної відповідальності та їх розвиток в Україні. Порядок і умови обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
14	Тема 9. Страхування відповідальності	2	0,5	3	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування

14	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає тестові завдання	
15	Тема 10. Перестраховування і співстраховування	2	1	3	Л: Перестраховування і співстраховування (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
16	Тема 10. Перестраховування і співстраховування	2	1	2	Л: Перестраховування і співстраховування (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
17	Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	1	4	Л: Доходи, витрати і прибуток страховика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
18	Тема 12. Фінансова надійність страховика	2	1	4	Л: Фінансова надійність страховика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
	Розрахункова робота			10	ПЗ6 захист РР	
	Залік			6	О: індивідуальне опитування	
Всього		36	18	66		

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 години самостійної роботи. На самостійну роботу виносяться: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, виконання розрахункової роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	46	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	10	Виконання розрахункової роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни. Бали за присутність на лекціях та практичні заняття не додаються, але вагома частина

рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання завдань, що даються на практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Заохочувальні бали студент також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлено у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку. Для здобувачів вищої освіти у освітньо-професійній програмі яких передбачено виконання РР мають здати її у визначений викладачем термін. РР студенти мають захищати у формі особистої бесіди (відповідей на питання) з викладачем.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба чи вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання завдань по практичних заняттях; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 36 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговорення, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (2 бали x18).

Розрахунок за одну відповідь:

- 2- активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 1.5 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;
- 1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;
- 0 пасивність

2. *Опрацювання аналітичних навчальних завдань*: аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання – **макс 20 балів**).

Розрахунок за одне завдання:

- 5 балів – якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;
- 4 балів – наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
- 3 бали – завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;
- 0 балів – завдання не виконане

8.1.2. Модульна контрольна робота (макс 20 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (10 балів) та контрольна робота 2 (10 балів)).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- 9..10 балів – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації);
- 7..8 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;
- 5..6 балів – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки;
- 0..4 балів – відповідь становить 0-59%

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.3. Розрахункова робота (макс 24 балів).

Розрахунок балів за виконання розрахункової роботи:

- 23-24 балів – розрахункову роботу виконано у повному обсязі з належним аналізом та обґрунтуванням отриманих даних;
- 22-23 балів – розрахункову роботу виконано у повному обсязі з незначними помилками, які суттєво не впливають на її результат;
- 18-21 балів – розрахункову роботу виконано з помилками, які мають вплив на її результат, обґрунтування та висновки;
- 14-17 балів – розрахункову роботу виконано не у повному обсязі, є грубі помилки у розрахунках, отримані дані не обґрунтовано;
- 0 балів – розрахункову роботу не зараховано, наявний плагіат, дублювання з іншими роботами або розрахункову роботу не виконано

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

- 7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;
- 14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Заліковий білет містить чотири завдання, які оцінюються у 76 балів.

Кожне запитання оцінюється з 19 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 17 - 19 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 14...16 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 11...13 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі, а також продубльовано у силабусі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доцентом, С.О. Кириченко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)